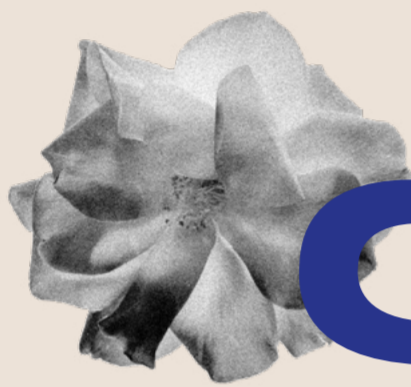

Waar lig jij 's nachts van wakker?

Voor het team van OP/TIL was het de organisatie van OP/HEF 2021. Zou het event dit jaar wel kunnen doorgaan? Zou iedereen durven komen? En zouden de sprekers gezond blijven?

Driemaal check, en dus kwamen er op donderdag 7 oktober ongeveer 100 deelnemers naar De Serre in Antwerpen. Ook online tekenden heel wat mensen present op de Facebook-livestream, vanuit hun bureaustoel thuis of op kantoor. De locatie kozen we niet lukraak. Wanneer je aankomt in De Serre – waar zich ook de Antwerpse StartupVillage bevindt – voel je meteen de bruisende sfeer die de vele ondernemers er creëren. Die sfeer is tekenend voor de focus van dit jaar: de link tussen de cultuursector en het bedrijfsleven.

“Liefste toekomst, je motor draait op mensen, meer nog hun ideeën, het pogen tot het maken, het toepassen en perfectioneren.”

Marjan De Ridder — spoken word-artieste

Want wat als er meer kruisbestuiving zou zijn tussen cultuurmakers en ondernemers? Wat delen we nu al en wat kunnen we samen doen? Hoe zet je de kracht van cultuur in? En hoe zorg je voor een verbindend resultaat?

Dat verbinden, dat samenbrengen: het is precies wat OP/TIL doet. Mensen en organisaties inspireren om grenzen over te steken: van steden en gemeenten, van culturele disciplines, van beleidsdomeinen, allemaal om die andere blik beter te leren kennen. OP/HEF 2021 was zo'n dag voor verrassende verbindingen. Een dag om bruggen te bouwen. Een dag gevuld met waardevolle en grensverleggende verhalen van ondernemende sprekers. Een dag vol van waarde.

De opbrengst van al die verhalen en gesprekken vatten we samen in deze bundeling van optillende ingrediënten.

Ook wel: de oogst van OP/HEF 2021.

OPTILLENDE

DE VERKENNENDE BLIK

“Volg je hart. Dan ben je vaak beter in wat je doet en zal je impact vaak ook groter zijn.”

Piet Colruyt — sociaal investeerder, filosoof en architect

Cultuurwerkers en ondernemers

Binnen de culturele sector vind je al heel wat ondernemende attitude. Cultuurwerkers zijn vaak ondernemers, en ondernemers willen vaak meer dan alleen winst maken. Bijna iedereen wil iets betekenen. Een meerwaarde creëren.

Red de wereld

Om de wereld te redden, hebben we ook ondernemers nodig. Zo berekende het Internationaal Monetair Fonds (IMF) dat het miljarden dollars per jaar zou kosten om de Sustainable Development Goals (SDG's) in 2030 te bereiken. Maar als je de budgetten van alle socialprofitorganisaties en ontwikkelingsprojecten bij elkaar optelt, zie je dat we er met hen alleen niet komen. Daarom kunnen we de hulp van ondernemers die de wereld willen verbeteren goed gebruiken.

“Sociaal ondernemen is niet anders dan gewoon ondernemen. Wanneer je als bedrijf iets duurzaam wil opzetten en aan social entrepreneurship wil doen, is het beter om winstgevend te zijn. Want je project zal des te duurzamer zijn.”

Piet Colruyt — sociaal investeerder, filosoof en architect

Naar elkaar toe

Er ligt steeds meer druk op bedrijven en socialprofitorganisaties om naar elkaar toe te groeien. Een sociaal-maatschappelijke druk voor de eerste, om niet meer alleen te denken aan hun aandeelhouders. En een financiële druk voor de tweede, om minder afhankelijk te worden van subsidies.

Social Return on Investment

Om een sociaal project duurzaam te maken, moet er op termijn een beetje return zijn. Maar niet per se voor investeerders – de return kan er ook zijn voor de maatschappij. Neem bijvoorbeeld de SROI (Social Return on Investment): als je 1 euro investeert, wat levert dat dan op voor de samenleving? Voor ondernemers is dat soms verlieslatend. Daarom heb je een sterke overheid nodig die bereid is om te investeren.

DE CONCRETE BLIK

“Wat kunst kan betekenen voor ondernemers? Zichtbaarheid. Content. Verhalen. Publiek. En inspiratie.”

Katrien Vanderbiest — creatieve ondernemer, medeoprichtster van IMAGINAIR

Subsidies zijn niet alles

Subsidies helpen je als organisatie om te starten en te groeien. Maar soms is het beter om je project te starten als ondernemer, zonder subsidies. Omdat je niet snel kan schakelen met de vaak tijdsintensieve subsidieprocedures. En dus niet op je eigen tijd kan onderzoeken of het creatieve geld waard is. Noch de kans krijgt om al doende meerwaarde te zoeken in je project.

Uit je comfortzone

Het kan niet genoeg gezegd worden: spring uit je comfortzone. Zo leer je andere mensen kennen, andere culturen, andere ideeën. Doe research. Stel vragen. En hou jezelf niet in omdat je vragen niet politiek correct zouden zijn. Vraag, kijk hoe de ander reageert en leer daaruit.

Diverse feed

What you see, is what you consume. Volg op sociale media verschillende types organisaties en personen. Zo leer je de leefwereld van mensen buiten je bubbel kennen en word je meer open-minded.

“De verrijking van wat je terugkrijgt als je werkt vanuit een humanitair perspectief, kan je niet vatten in een Excel-bestand. Het geeft zoveel meer voldoening dan alleen financiële targets nastreven.”

— Hans Gruyaert van Timmerwerkt, gebracht door Gwennan van OP/TIL

Werk samen met jeugdwerkingen

Een goed vertrekpunt voor beter intercultureel ondernemen: jeugdwerking. Heel wat jeugdwerkorganisaties hebben culturele programma's waarbij ze bijvoorbeeld theater opvoeren of workshops doen. Zij zien dat hun doelgroep graag hun talenten wil ontwikkelen, maar daarvoor niet aanklopt bij de grote organisaties, bijvoorbeeld omdat ze zich daar niet comfortabel voelen. Bovendien kennen jeugdwerkingen de community beter en kunnen ze je in contact brengen met andere organisaties.

“Probeer te ontdekken hoe je verschillende leefwerelden toch met elkaar matcht. De enige manier om open-minded te worden? Jezelf openstellen. Anders ga je altijd in je eigen bubbel blijven.”

Siham Zarkan — projectmanager bij #SheDIDIT

Beuk de deur in

Hoe je jezelf als cultuurmens goed presenteert aan een bedrijf? Door assertief en proactief te zijn. Door de voorkeur als het ware in te beuken, binnen te wandelen en te zeggen: laat ons iets doen. Praat met de ondernemer achter het bedrijf, en niemand anders. En als je na een uur babbelen geen potentieel ziet, dan is dat maar zo.

“De kruisbestuiving tussen kunstenaars en bedrijven – twee werelden die op het eerste gezicht heel verschillend zijn – heeft enorm veel potentieel.”

Thomas Allaert – sales director bij Allaert Aluminium

DE EIGEN BLIK

Onze deelnemers gingen aan de slag met actuele vraagstukken. Vanuit kennis en gedeelde waarden kwamen ze samen tot creatieve oplossingen.

Meetbare maatschappelijke impact

Wat als impact meer waarde zou hebben dan financiële winst? Misschien gebeurt dat wel wanneer we cultuurbeleving meer gaan zien als de ‘derde plek’, waar je verblijft als je niet thuis of op het werk bent. En wanneer we binnen bedrijven een culturele poot opzetten. En wanneer we als cultuursector meer uitpakken met wat we doen.

“Laat los. Zet je gebouw of publieke ruimte open. Organiseer niet zelf iets, maar nodig uit.”

– deelnemer OP/HEF 2021

DE CONCLUDERENDE BLIK

“Cocreatie en participatie zijn buzzwords, maar ongelooflijk belangrijk om je doelstellingen te bereiken.”

Yasmien Naciri – auteur en veelzijdig ondernemer

Diverse bestuursraden

Tallose onderzoeken geven het aan: diversiteit en inclusie in je bestuursraden, in je organisaties, in je bedrijf zorgt voor meer productiviteit. Omdat je buiten de hokjes naar andere mensen zoekt, kom je tot creatievere oplossingen.

Eigen platformen

In contact komen met een ondernemer? Dat hoeft niet per se via de daarvoor bedoelde platformen. Want die zijn niet altijd afgestemd op jouw organisatie of sector. Probeer gewoon zelf te beginnen. Zit samen, praat met elkaar, denk eens na over mogelijke oplossingen voor jullie uitdagingen. Creëer desnoods je eigen platform, voor jouw sector.

“Kunst kan bedrijven echt uitdagen.”

– deelnemer OP/HEF 2021

INGREDIËNTEN

Van winst naar impact

Wat als de overheid ondernemers zou subsidiëren om van winst naar impact te gaan? Zodat bedrijven gemotiveerd worden om ook andere zaken op te starten, zonder op te draaien voor alle kosten? Dat kan bijvoorbeeld met een gesubsidieerd leertraject. Eerst nodig je ondernemers uit om de welzijns-, jongeren- of sociaal-culturele sector te leren kennen, en andersom. De focus ligt op ontmoeten, verbinden en van elkaar leren. Daarna schakel je over op ruimere projecten: met meerdere partners, over de grenzen van gemeenten heen.

“Leer communiceren, los van taal, door samen dingen te doen.”

– deelnemer OP/HEF 2021

Doorgeeftaks

Wat als we nu eens alle subsidies afschaffen? In alle sectoren? Ter vervanging laten we ondernemingen met veel omzet een ‘doorgeeftaks’ betalen die naar een gemeenschappelijke pot gaat. Vervolgens bepalen we via een burgerbegroting hoe we het geld uit de pot verdelen.

“Sommige kunstenaars gebruiken een moeilijke taal om gewichtig over te komen. Daardoor blijven veel mensen denken: daar zijn ze weer, die cultuurmensen.”

– deelnemer OP/HEF 2021

Kracht en verbinding

Hoe komt het dat mensen terugrijpen naar cultuur, zelfs als ze het slecht hebben? Omdat ze er kracht uit halen. Uit culturele gewoontes en dromen, uit de kunst en het artistieke, uit het woord en het beeld en de dans en de muziek. En niet alleen kracht. Ook verbinding.

Over engagement

Besef dat je vrijwilligers er niet altijd zullen zijn. Ongeacht hoe vaak je hen in de watten legt en toont dat je hun werk apprecieert. Bij de start van hun engagement hadden ze tijd, maar dat kan altijd veranderen: mensen beginnen een gezin, vinden een job, gaan een andere richting uit.

Strategische partnerschappen

Veel organisaties willen niet samenwerken, uit vrees dat ze subsidies mislopen. Maar voor organisaties mag het niet draaien om wie beter is. Het moet gaan over hoe je elkaar kan versterken, om zo meer impact te hebben. En dat doe je alleen door soms over de muren te kijken. Te bedenken: wie kan ons helpen en hoe kunnen wij hen helpen? Stel strategische partnerschappen op. Zo ben je meteen ook beter gewapend tegen de mogelijkheid dat je ooit, op een dag, niet meer kan rekenen op overheidssteun.

“Reik je hand uit naar andere organisaties. Ook naar bedrijven. Durf toe te geven dat je zelf niet alle expertise in huis hebt, en dat je hulp nodig hebt van buitenaf.”

Yasmien Naciri – auteur en veelzijdig ondernemer

Disclaimer

Deze ‘Optillende ingrediënten’ zijn een bundeling van meningen, inzichten, suggesties, ambities en ideeën van de sprekers en deelnemers aan het inspiratie- en netwerkvent OP/HEF, op 7 oktober 2021. Aan deze ingrediënten kunnen geen rechten worden ontleend. Andere ingrediënten worden niet uitgesloten.

De dag vond plaats in De Serre in Antwerpen en online via livestreaming. Dankzij een culturele tinder gingen deelnemers ook vooraf met elkaar in gesprek.

Lien Verwaeren van OP/TIL sprak een welkomstwoord uit. Marjan De Ridder droeg een brief aan de toekomst voor. Piet Colruyt verzorgde de openingstalk, de verkennende blik. Katrien Vanderbiest en Geoffrey Lambert (IMAGINAIR), Siham Zarkan (#SheDIDIT), Thomas Allaert (Allaert Aluminium) en Gwennan Dekens uit naam van Hans Gruyaert (Timmerwerk) boden een inkijk in hun grensverleggende samenwerkingen. Yasmien Naciri hield een slotpleidooi voor de kracht van cultuur, diversiteit en inclusie. Younes van den Broeck aka Spitter sloot de dag af met een kritische en poëtische blik.

Met dank aan de deelnemers voor de eigen blik.

OP/HEF is hét event van OP/TIL voor cultuurmakers met lef.
tekst / Alexander Verbist
ontwerp / We make.
© 15/10/2021

